

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I SPORTA

Zagreb, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2013.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.	10
	Nalaz za 2013.	14
III.	MIŠLJENJE	26

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/14-01/14
URBROJ: 613-02-01-14-6

Zagreb, 6. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA ZA 2013.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2013.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 2. lipnja do 6. listopada 2014.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Ministarstvo obavlja poslove propisane odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13). Odnose se na sustav predškolskog odgoja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u zemlji i inozemstvu, nacionalni kurikulum, udžbenike, normative i standarde te druge uvjete za odgojno-obrazovni rad, ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje, razvitak školstva i visokog obrazovanja, učenički i studentski standard, inspekcijski nadzor i vrednovanje visokih učilišta i studijskih programa, osnivanje i nadzor nad zakonitošću rada ustanova, osiguravanje financijskih i materijalnih uvjeta za rad u odgoju i obrazovanju te visokih učilišta. Obavlja i druge poslove koji se odnose na razvitak znanstvene i tehnologijske djelatnosti, razvitak znanstvenih i drugih pravnih osoba, razvitak znanosti i primjenu znanstvenih dostignuća u pojedinim područjima, industrijsko i intelektualno vlasništvo, planiranje i usklađivanje tehnologijskog razvitka u Republici Hrvatskoj, ostvarivanje znanstvene, tehničke i tehnologijske suradnje sa stranim zemljama i međunarodnim organizacijama, obavljanje poslova vezanih uz stipendiranje, specijalizaciju i praktičnu izobrazbu naših i stranih stručnjaka. Također, obavlja poslove koji se odnose na razvoj i unaprjeđenje sporta i tjelesne kulture, predlaganje i provođenje propisa o organizaciji i djelovanju sporta, sportskih klubova, udruga i saveza, potporama i priznanjima vrhunskim sportašima, financiranje sportskih programa i razvoja sporta, kategorizaciju sportova i sportaša, upravni nadzor sportskih djelatnosti te druge poslove iz nadležnosti.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 28/12, 40/13 i 123/13), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva su ustrojene sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo Ministarstva, Uprava za znanost i tehnologiju, Uprava za visoko obrazovanje, Uprava za odgoj i obrazovanje, Uprava za sport, Uprava za standard, strategije i posebne programe, Samostalni sektor za inspekcijski nadzor, Samostalni sektor za pravne poslove i Samostalna služba za unutarnju reviziju.

U državnom proračunu, u okviru razdjela Ministarstva, planirana su sredstva u iznosu 11.942.074.043,00 kn, od čega za Ministarstvo u užem smislu u iznosu 8.306.666.120,00 kn, sveučilišta i veleučilišta u iznosu 2.814.789.266,00 kn, javne institute u iznosu 332.356.288,00 kn, Poslovno inovacijsku agenciju Republike Hrvatske-Bicro u iznosu 17.736.840,00 kn, Državni zavod za intelektualno vlasništvo u iznosu 14.917.853,00 kn te agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu u iznosu 455.607.676,00 kn.

Prema konsolidiranom Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima razdjela Ministarstva, ostvareni su prihodi i primici u iznosu 13.899.626.416,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu 13.757.685.433,00 kn te višak prihoda i primitaka u iznosu 141.940.983,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda u iznosu 426.526.489,00 kn, te raspoloživa sredstva za korištenje u narednom razdoblju iznose 568.467.472,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi i primici su ostvareni iz proračuna u iznosu 11.789.737.918,00 kn ili 84,8 % ukupnih prihoda i primitaka, od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu 848.073.781,00 kn ili 6,1 %, pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 465.731.845,00 kn ili 3,4 % te primitaka u iznosu 304.237.706,00 kn ili 2,2 % ukupnih prihoda i primitaka.

Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci su ostvareni za zaposlene u iznosu 9.967.545.559,00 kn ili 72,4% ukupnih rashoda i izdataka.

Predmet revizije je Ministarstvo u užem smislu, koje je ostvarilo prihode i primitke u iznosu 8.393.811.874,00 kn, rashode u iznosu 8.349.663.328,00 kn te višak prihoda u iznosu 44.148.546,00 kn.

S pozicija Ministarstva u užem smislu se financiraju rashodi za 73 511 zaposlenika (zaposlenici u osnovnim i srednjim školama, znanstveni novaci i zaposlenici Ministarstva). Koncem 2013. u Ministarstvu je bilo 425 zaposlenika (336 službenika i namještenika, 83 zaposlena u inozemstvu te 6 dužnosnika). Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 11. lipnja 2014. je bio doc. dr. sc. Željko Jovanović, a od 18. lipnja 2014. je prof. dr. sc. Vedran Mornar.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2013. je iznosio 7.792.726.358,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna te preraspodjelama po odlukama ministra financija povećan je za 513.939.762,00 kn te iznosi 8.306.666.120,00 kn. Planirani izvori sredstava za financiranje djelatnosti Ministarstva su prihodi iz državnog proračuna, koji obuhvaćaju sredstva zajma Međunarodne banke za obnovu i razvoj, prihode od igara na sreću, prihode od pomoći (koji obuhvaćaju sredstva fondova Europske unije i od inozemnih darovnica) te prihodi po posebnim propisima. Financijskim planom nisu planirani primici od zaduživanja, koji su ostvareni u iznosu 88.684.686,00 kn.

Rashodi su planirani za provedbu programa Osnovnoškolsko obrazovanje u iznosu 4.581.532.941,00 kn, Srednjoškolsko obrazovanje u iznosu 2.692.149.079,00 kn, Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost u iznosu 615.408.537,00 kn, Razvoj odgojno obrazovnog sustava u iznosu 184.121.209,00 kn, Razvoj sporta u iznosu 161.568.723,00 kn, Visoko obrazovanje u iznosu 25.651.453,00 kn, Tehnologijski razvitak u iznosu 21.302.361,00 kn, predškolski odgoj u iznosu 13.927.812,00 kn te programa Razvoj informacijskog društva u iznosu 11.004.005,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije plana za 2014. i 2015., prema kojima su planirani rashodi za 2014. u iznosu 7.879.096.195,00 kn te za 2015. u iznosu 8.084.663.154,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2013., ukupni prihodi i primici su ostvareni u iznosu 8.393.811.874,00 kn, što je za 12.503.736,00 kn ili 0,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi i primici su za 2013. ostvareni za 87.145.754,00 kn ili 1,0 % više od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim приходima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

Redni broj	Prihodi i primici	u kn		
		Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	8.261.271.242,00	8.229.434.022,00	99,6
2.	Prihodi od imovine	0,00	1.889,00	-
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	425.200,00	294.170,00	69,2
4.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	44.989.289,00	75.397.107,00	167,6
5.	Primici od zaduživanja	99.629.879,00	88.684.686,00	89,0
	Ukupno	8.406.315.610,00	8.393.811.874,00	99,9

Prihodi iz proračuna se (prema izvorima) odnose na opće prihode države u iznosu 7.969.177.765,00 kn, prihode od igara na sreću u iznosu 163.195.629,00 kn, sredstva učešća za pomoći Europske unije (dalje u tekstu: EU) u iznosu 70.378.800,00 kn, namjenske primitke iz zajma Svjetske banke u iznosu 14.296.290,00 kn i druge prihode iz proračuna u iznosu 12.385.538,00 kn.

Prihodi od igara na sreću u 2013. su ostvareni u iznosu 163.195.629,00 kn, a neutrošena sredstva iz 2012. iznose 19.213.074,00 kn te su ukupno raspoloživa sredstva u 2013. iznosila 182.408.703,00 kn. U 2013. je utrošeno 134.148.560,00 kn te su prenesena sredstva u 2014. u iznosu 48.260.143,00 kn, od čega vrijednosno najznačajnija za aktivnost Poticanje programa javnih potreba sporta u iznosu 25.860.930,00 kn i aktivnost Poticaji udrugama za izvannastavne aktivnosti u iznosu 14.571.622,00 kn.

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna su ostvareni u iznosu 75.397.107,00 kn. Odnose se na sredstva ostvarena iz fondova EU u iznosu 60.576.540,00 kn, inozemne darovnice u iznosu 13.096.230,00 kn te druge prihode od pomoći u iznosu 1.724.337,00 kn. Vrijednosno značajnija sredstva ostvarena iz fondova EU se odnose na sredstva ostvarena za članarine koje Republika Hrvatska uplaćuje u zajednički proračun EU u iznosu 26.224.129,00 kn (članarina koju Republika Hrvatska plaća od siječnja 2007. za pristupanje Sedmom okvirnom programu EU za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti – FP7 u iznosu 18.330.380,00 kn i članarina za Program za cjeloživotno učenje u iznosu 7.893.749,00 kn) te sredstva za provedbu projekata u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost-IPA komponenta III C (Fond za ulaganje u znanost i inovacije, Biocentar-izgradnja inkubacijskog centra za bioznanost i komercijalizaciju tehnologije) u iznosu 14.369.596,00 kn.

Primici od zaduživanja se odnose na iskorištena kreditna sredstva po ugovoru o kreditu zaključenom u 2007. između Sveučilišta Osijek i poslovne banke.

Prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima, primicima i izdacima za 2013., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 8.349.663.328,00 kn, što je za 36.625.370,00 kn ili 0,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su za 2013. ostvareni za 42.997.208,00 kn ili 0,5 % više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	7.215.629.445,00	7.038.316.411,00	97,5
2.	Materijalni rashodi	367.544.474,00	468.337.456,00	127,4
3.	Financijski rashodi	23.931.499,00	22.843.785,00	95,5
4.	Subvencije	29.975.487,00	34.602.804,00	115,4
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	382.460.900,00	405.619.536,00	106,1
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	12.744.596,00	22.327.057,00	175,2
7.	Ostali rashodi	178.599.886,00	199.414.220,00	111,7
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	175.402.411,00	158.202.059,00	90,2
	Ukupno	8.386.288.698,00	8.349.663.328,00	99,6
	Višak prihoda	20.026.912,00	44.148.546,00	220,4

Ukupno ostvareni prihodi i primici iznose 8.393.811.874,00 kn, a ukupni rashodi 8.349.663.328,00 kn te višak prihoda za 2013. iznosi 44.148.546,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda u iznosu 15.863.016,00 kn te raspoloživi višak prihoda prenesen u naredno razdoblje iznosi 60.011.562,00 kn. Najvećim dijelom se odnosi na neutrošena sredstva ostvarena od prihoda od igara na sreću u iznosu 48.260.143,00 kn i neutrošena sredstva ostvarena iz fondova EU za realizaciju programa Međunarodna mobilnost u iznosu 11.040.022,00 kn.

Rashodi za zaposlene se odnose na rashode za zaposlene u osnovnim školama u iznosu 4.296.271.664,00 kn, zaposlene u srednjim školama u iznosu 2.390.839.755,00 kn, znanstvene novake u iznosu 272.021.021,00 kn, zaposlene u Ministarstvu u iznosu 37.062.543,00 kn, zaposlene u inozemstvu (za obrazovanje djece hrvatskih građana) u iznosu 21.600.313,00 kn, jubilarne nagrade u iznosu 14.448.783,00 kn (za zaposlene u osnovnim školama u iznosu 9.416.048,00 kn i zaposlene u srednjim školama u iznosu 5.032.735,00 kn), plaće po sudskim presudama u iznosu 5.731.524,00 kn (u osnovnim školama u iznosu 2.945.000,00 kn i srednjim školama u iznosu 2.786.524,00 kn) te rashode za zaposlene na pripremi i provedbi programa financiranih sredstvima EU u iznosu 340.808,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji materijalni rashodi se odnose na naknade troškova zaposlenima u iznosu 224.576.727,00 kn, ugovoreno financiranje znanstvenih projekata u iznosu 97.395.409,00 kn, članarine za zajednički proračun EU za prvo polugodište 2013. u iznosu 85.954.254,00 kn (drugo polugodište plaćano s pozicija Ministarstva financija) te rashode za usluge u iznosu 45.323.307,00 kn.

Financijski rashodi, najvećim dijelom, u iznosu 21.909.463,00 kn se odnose na subvencije kamata za stambene kredite zaposlenih u visokoškolskim ustanovama i institutima.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za subvencije se odnose na subvencije trgovačkim društvima (za projekte tehnološkog razvoja) u iznosu 13.722.845,00 kn, za izdavanje znanstvenih knjiga u iznosu 9.995.073,00 kn te izdavanje domaćih znanstvenih časopisa u iznosu 8.778.399,00 kn.

U okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna, vrijednosno najznačajniji se odnose na rashode za financiranje međumjesnog prijevoza učenika srednjih škola u iznosu 270.753.323,00 kn, odgoj i naobrazbu učenika s teškoćama u razvoju u iznosu 21.242.157,00 kn, program Eureka u iznosu 3.476.721,00 kn, obrazovanje odraslih u iznosu 3.452.600,00 kn, program pomoći sustava znanosti i obrazovanja u Bosni i Hercegovini u iznosu 2.000.000,00 kn, poticanje predškolskog odgoja za Rome u iznosu 2.000.000,00 kn, poticanje izvannastavnih aktivnosti u iznosu 1.368.439,00 kn te standard učenika s posebnim potrebama u iznosu 855.409,00 kn.

Naknade građanima i kućanstvima se najvećim dijelom odnose na naknade za provedbu europskih znanstvenih projekata i međunarodnu suradnju u iznosu 7.110.919,00 kn, državne nagrade za vrhunska sportska postignuća u iznosu 3.287.800,00 kn, naknade vezane za provedbu programa za Rome u iznosu 2.429.657,00 kn te naknade lektorima u iznosu 1.562.296,00 kn.

U okviru ostalih rashoda, vrijednosno najznačajniji se odnose na sredstva doznačena Hrvatskom olimpijskom odboru u iznosu 100.364.354,00 kn, Hrvatskoj zakladi za znanost u iznosu 40.000.000,00 kn i Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.666.740,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine se odnose na rashode za nabavu poslovnih objekata u iznosu 141.301.169,00 kn, licenci u iznosu 10.926.952,00 kn, postrojenja i opreme u iznosu 3.940.492,00 kn i računalnih programa u iznosu 2.033.446,00 kn

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2013., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 1.034.179.572,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2013.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2013.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	297.096.174,00	176.646.374,00	59,5
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	0,00	5.170.000,00	-
1.2.	Građevinski objekti	40.485.181,00	50.983.607,00	125,9
1.3.	Postrojenja i oprema	2.759.643,00	1.909.174,00	69,2
1.4.	Prijevozna sredstva	48.921,00	43.555,00	89,0
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	249.576.445,00	115.821.690,00	46,4
1.6.	Druga nefinancijska imovina	4.225.984,00	2.718.348,00	64,3
2.	Financijska imovina	174.205.412,00	857.533.198,00	492,3
2.1.	Novčana sredstva	1.436.956,00	13.085.416,00	-
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	32.337.091,00	14.882.812,00	46,0
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	140.431.365,00	194.942.653,00	138,8
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	634.622.317,00	-
	Ukupno imovina	471.301.586,00	1.034.179.572,00	219,4
3.	Obveze	1.709.046.173,00	2.162.450.775,00	126,5
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	36.332.327,00	650.498.569,00	-
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	1.669.412,00	1.733.141,00	103,8
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	1.671.044.434,00	1.510.219.065,00	90,4
4.	Vlastiti izvori	-1.237.744.587,00	-1.128.271.203,00	91,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	471.301.586,00	1.034.179.572,00	219,4
	Izvanbilančni zapisi	103.096.903,00	124.778.721,00	121,0

Vrijednost ukupne imovine koncem 2013. je veća za 562.877.986,00 kn ili 119,4 % u odnosu na stanje početkom godine, što je najvećim dijelom rezultat evidentiranja obveza za plaće za prosinac 2013. na računu rashodi budućeg razdoblja (koncem 2012., odnosno početkom 2013. na navedenom računu nisu bile evidentirane obveze za plaće za prosinac 2012., koje su isplaćene u siječnju 2013.).

Vrijednost građevinskih objekata se odnosi na vrijednost stanova (izgrađenih u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka) i dva poslovna prostora. Vrijednost građevinskih objekata je veća za 10.498.426,00 kn ili 25,9 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine, a rezultat je evidentiranja poslovnih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske na lokacijama Zagreb i Šibenik, koji su dani na korištenje Ministarstvu u ranijem razdoblju. Također, koncem 2013. je evidentirana vrijednost zemljišta u iznosu 5.170.000,00 kn, na kojem je izgrađen poslovni prostor u Zagrebu, koji je dan na korištenje Ministarstvu.

Nefinancijska imovina u pripremi u iznosu 115.821.690,00 kn se odnosi na ulaganja u građevinske objekte za potrebe osnovnih i srednjih škola. U odnosu na stanje iskazano početkom godine, vrijednost nefinancijske imovine u pripremi je manja za 133.754.755,00 kn ili 53,6 %, a što je rezultat predaje navedene imovine korisnicima (školama).

Vrijednost postrojenja i opreme je manja za 850.469,00 kn ili 30,8 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine, a rezultat je ispravka vrijednosti i rashoda opreme na temelju prijedloga povjerenstva za popis imovine i odluke ministra.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo se najvećim dijelom u iznosu 14.868.328,00 kn odnose na potraživanja za naknade za bolovanje i ozljede na radu. U odnosu na stanje iskazano početkom 2013., potraživanja za naknade za bolovanje i ozljede na radu su manja za 17.457.511,00 kn.

Novčana sredstva se najvećim dijelom u iznosu 11.040.022,00 kn odnose na sredstva na deviznom računu ostvarena iz fondova EU za realizaciju programa Međunarodna mobilnost, koja nisu utrošena do konca 2013.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja od Sveučilišta Mostar u iznosu 145.558.624,00 kn te potraživanja iz državnog proračuna za neutrošena sredstva ostvarena iz prihoda od igara na sreću u iznosu 48.262.032,00 kn i neutrošena sredstva od najamnina za stanove znanstvenih novaka u iznosu 381.294,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine, potraživanja za prihode poslovanja su veća za 54.511.288,00 kn ili 38,8 %, a što je rezultat povećanja iznosa potraživanja od Sveučilišta Mostar i potraživanja iz državnog proračuna za prihode ostvarene od igara na sreću.

Rashodi budućeg razdoblja se odnose na plaće zaposlenih za prosinac 2013., koje su isplaćene u siječnju 2014.

Obveze se odnose na obveze za kredite u iznosu 1.510.219.065,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 607.697.941,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 42.800.628,00 kn i obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.733.141,00 kn. Iskazane obveze koncem 2013. su veće za 453.404.602,00 kn ili 26,5 % u odnosu na stanje početkom godine, a što je rezultat evidentiranja obveza za plaće za prosinac 2013., koje su isplaćene u siječnju 2014. Obveze za kredite su manje za 160.825.369,00 kn ili 9,6 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine, a rezultat je podmirenja dospjelih obveza po kreditima korištenim za ulaganja u zgrade i opremu sastavnica sveučilišta (u Rijeci, Splitu, Osijeku, Zagrebu i Dubrovniku) i Studentskog centra Zagreb.

Na dan 31 prosinca 2013. dospjele su obveze u iznosu 44.531.768,00 kn, a odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu 42.800.628,00 kn i obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.731.140,00 kn. Navedene obveze su podmirene tijekom siječnja 2014., kao i obveze za plaće. Nedospjele obveze u iznosu 2.117.919.007,00 kn se odnose na obveze za kredite korištene za ulaganja u zgrade i opremu sastavnica sveučilišta (u Rijeci, Splitu, Osijeku, Zagrebu i Dubrovniku) i Studentskog centra Zagreb, te obveze za plaće (podmirene u siječnju 2014.).

Obveze i izvore financiranja čine obveze u iznosu 2.162.450.775,00 kn i negativni iznos od 1.128.271.203,00 kn izvora financiranja. S obzirom da su obveze za 1.128.271.203,00 kn veće od ukupne vrijednosti imovine, vlastiti izvori su iskazani u negativnom iznosu (- 1.128.271.203,00 kn).

Izvanbilančni zapisi se odnose na obveze za kredit iskorišten za ulaganja u kampus Sveučilišta u Mostaru u iznosu 64.691.412,00 kn (iskorišten kredit u iznosu 24.393.401 EUR, odnosno 177.901.073,00 kn umanjen za otplate u iznosu 113.209.661,00 kn), opremu nabavljenu za Sveučilišni računski centar nabavljenu iz sredstva IPA komponenta III C te ulaganja u Inkubacijski centar za bioznanost i komercijalizaciju tehnologije-Biocentar u iznosu 29.599.534,00 kn, obveze za doprinose za zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praksi za razdoblje od 2005. do 2013. u iznosu 27.982.846,00 kn potraživanja za novčana sredstva koja je tijekom 1989. bivše Ministarstvo prosvjete uplatilo za kupnju stana u iznosu 1.646.189,00 kn te vrijednost namještaja u iznosu 858.740,00 kn (predmet je sudskog spora).

II. REVIZIJA ZA 2013.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, odluke te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektronskim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza su korištene sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2012., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio i nadalje razvijati učinkovit sustav financijskog upravljanja i kontrola. Budući je broj unutarnjih revizora nedostatan, predložio je provesti postupak za zapošljavanje sistematiziranog broja unutarnjih revizora.

S obzirom na značaj i važnost planiranja u sveobuhvatnom proračunskom procesu, Državni ured za reviziju je predložio poduzeti aktivnosti u cilju implementacije modula za planiranje i simulacije proračuna. Također je predložio realnije planiranje rashoda za plaće, naknade za prijevoz te ostalih rashoda za zaposlene i rashoda za sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika srednjih škola.

S obzirom da Ministarstvo nije evidentiralo na rashodima budućeg razdoblja i obvezama plaće za prosinac, Državni ured za reviziju je naložio evidentiranje navedenih obveza na računu aktivna vremenska razgraničenja-rashodi budućih razdoblja, kako je propisano odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11). Također je naložio evidentiranje obveza za doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za razdoblje od 2005. do 2012., koje su iznosile 18.613.221,00 kn. Nadalje, naložio je evidentiranje u poslovnim knjigama Ministarstva nekretnine dobivene na korištenje od Agencije za upravljanje državnom imovinom (prednika Državne agencije za upravljanje državnom imovinom). U cilju smanjenja pojave rizika neopravdanog i neučinkovitog trošenja proračunskih sredstava, naložio je provođenje sveobuhvatnog izravnog nadzora korisnika sredstava državnog proračuna u okviru razdjela Ministarstva. Nadalje, naložio je ostvarivati rashode na temelju ugovora o djelu do visine propisane odredbama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13 i 38/13). U cilju racionalizacije troškova, Državni ured za reviziju je predložio i nadalje poduzimati aktivnosti kako bi se smanjile potrebe ugovaranja dodatnih i nepredviđenih radova. Također je predložio posvetiti dužnu pažnju pripremi projekata koji se financiraju kreditima međunarodnih financijskih institucija i proračunskim sredstvima.

Revizijom za 2013. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- obveze za plaće za prosinac 2013. su evidentirane na računu aktivna vremenska razgraničenja-rashodi budućih razdoblja
- upućen je zahtjev Ministarstvu financija za otpis obveza za doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za razdoblje od 2005. do 2012. Navedene obveze su evidentirane izvanbilančno.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- zemljište i poslovni prostor u Zagrebu te poslovni prostor u Šibeniku su evidentirani u poslovnim knjigama Ministarstva, dok nekretnine bivše vojarne u Zagrebu dobivene od Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i nadalje nisu evidentirane u poslovnim knjigama Ministarstva. Nalog i preporuka vezani uz usklađenje podataka o korištenju i evidencijama navedene imovine s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom su dani u izvješćima o obavljenoj reviziji za 2009., 2010., 2011. i 2012.
- rashodi za naknade isplaćene putem ugovora o djelu su ostvareni u iznosu 1.022.007,00 kn, što čini 2,8 % ukupnog iznosa za plaće i smanjeni su u odnosu na 2012. kada su ostvareni u visini 3,0 %, međutim i nadalje su iznad visine propisane odredbama Zakona o državnim službenicima, prema kojima ne smiju prelaziti 2,0 % ukupnog iznosa za plaće

- Ministarstvo je tijekom 2013. poduzimalo mjere u cilju realizacije projekata koji se financiraju kreditima međunarodnih financijskih institucija, međutim i nadalje su iskorištena kreditna sredstva u iznosu manjem od planiranog i raspoloživog, odnosno projekti se i nadalje ne realiziraju planiranom dinamikom
- poduzete su mjere u cilju smanjenja potrebe ugovaranja dodatnih radova te je u 2013. zaključen samo jedan ugovor za dodatne i nepredviđene radove u vrijednosti 1.175.170,00 kn.

Preporuke prema kojima nije postupljeno, a dane su u obavljenim revizijama u ranijim razdobljima:

- dio aktivnosti predviđenih Planom uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola (koje se odnose na popis poslovnih procesa i utvrđivanje aktivnosti u svakom procesu, izradu revizijskog traga, sastavljanje mape poslovnih procesa, aktivnosti vezane uz razvoj procesa upravljanja rizicima-utvrđivanje najvažnijih rizika, donošenje registra rizika, strategije za upravljanje rizicima te analizu postojećih i potrebnih kontrola), nije proveden, osim formalnog ustrojavanja registra rizika i imenovanja koordinatora za rizike po upravama, koji su zaduženi za prikupljanje podataka o utvrđenim rizicima i njihovo evidentiranje u registar rizika. Postupak za zapošljavanje sistematiziranog broja unutarnjih revizora također nije proveden
- u okviru informacijskog SAP sustava nisu korišteni svi moduli koji su nabavljeni i plaćeni, odnosno ne koristi se modul za planiranje proračuna
- za plaće i naknade za prijevoz na posao i s posla te za sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika srednjih škola i za 2014. su planirana nedostatna sredstva te su izmjenama proračuna povećavani iznosi za navedene rashode.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Vezano uz prijedlog Državnog ureda za reviziju da se provede postupak zapošljavanja sistematiziranog broja unutarnjih revizora, Ministarstvo u očitovanju navodi da se postupak prijema u državnu službu može provesti samo prema planu prijema u državnu službu, utvrđenim u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima. Nadalje navodi da je Prijedlogom plana prijema u državnu službu za 2013. iskazana potreba zapošljavanja dodatnog broja unutarnjih revizora. Prijedlog je u veljači 2013. upućen nadležnom Ministarstvu uprave, međutim nije uvršten u Plan prijema u državnu službu u tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2013., kao ni u dopune Plana te nije ostvaren temelj za raspisivanje natječaja za zapošljavanje potrebnog broja unutarnjih revizora.

Vezano uz prijedlog Državnog ureda za reviziju da se poduzmu aktivnosti u cilju implementacije modula za planiranje i simulacije proračuna, Ministarstvo obrazlaže da je modul za poslovno planiranje i simulaciju proračuna SAP SEM-BPS nabavljen tijekom 2005., ali se ne koristi za planiranje proračuna zbog zastarjelosti programsko-tehnološke platforme koju SAP više ne podržava.

Navodi da je za planiranje i simulaciju proračuna potrebno nabaviti novi modul SAP BPC, međutim, kako Državna riznica za planiranje državnog proračuna još uvijek koristi SAP SEM-BPS modul, u ovom trenutku nije oportuno implementirati modul koji još nije implementiran u Državnoj riznici. Zbog navedenog nisu poduzete mjere radi provođenja procesa planiranja proračuna kroz SAP modul.

Vezano uz kašnjenje realizacije projekata koji se financiraju kreditnim sredstvima međunarodnih financijskih institucija i proračunskim sredstvima te prijedlog Državnog ureda za reviziju da se posveti dužna pažnja pripremi navedenih projekata, Ministarstvo ističe da je Sektor za međunarodnu suradnju, programe i projekte EU, Služba za programe i projekte EU, korisnik nekoliko aktivnosti u okviru Drugog tehnologijskog projekta-zajma Svjetske banke. Navodi da je u ranijem razdoblju bilo manjih kašnjenja u realizaciji aktivnosti, međutim prema posljednjem izvješću Svjetske banke sada se aktivnosti Ministarstva realiziraju planiranom dinamikom.

Nalaz za 2013.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi i primici, rashodi, imovina, obveze te postupci javne nabave Ministarstva u užem smislu.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode i primitke te rashode.

1. Planiranje

- 1.1. Financijski plan Ministarstva za 2013. je iznosio 7.792.726.358,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna je povećan za 513.939.762,00 kn te iznosi 8.306.666.120,00 kn. Pojedini rashodi nisu bili realno planirani te su izmjenama i dopunama proračuna i odlukama o preraspodjeli obavljane izmjene i preraspodjele. Najznačajnije odstupanje je kod rashoda za zaposlene u osnovnim školama (plaće i naknade za prijevoz) koji su financijskim planom za 2013. planirani u iznosu 4.199.666.757,00 kn, a izmjenama i dopunama proračuna i preraspodjelama u iznosu 4.511.649.041,00 kn, što je za 311.982.284,00 kn ili 7,4 % više. Nadalje, financijskim planom nisu planirani primici od zaduživanja, a ostvareni su u iznosu 88.684.686,00 kn, na temelju ugovora zaključenog u 2007. između Sveučilišta Osijek i poslovne banke za financiranje kapitalnih ulaganja u sastavnice Sveučilišta.

Planirana sredstva iz fondova EU su izmjenama i dopunama državnog proračuna smanjivana jer nisu stvoreni preduvjeti za realizaciju projekata koji se financiraju iz fondova EU. Tako su za realizaciju pet projekata, koji se financiraju iz fondova EU, u okviru Operativnog programa regionalna konkurentnost 2007.-2013. (dalje u tekstu: Operativni program), izvornim proračunom planirana sredstva u iznosu 98.385.032,00 kn, a izmjenama proračuna u iznosu 63.241.282,00 kn. Iz sredstava EU fondova su u 2013. izvršena plaćanja za navedene projekte u iznosu 43.258.170,00 kn, što je za 19.983.112,00 kn ili 31,6 % manje od sredstava planiranih izmjenama i dopunama proračuna. Operativni program se nastavlja na prethodna ulaganja i inicijative za izgradnju kapaciteta vezanih uz regionalnu konkurentnost i financiranje kroz ranije programe EU uključujući Instrument pretpristupne pomoći (IPA) i ima za cilj poboljšanje aktivnosti nužnih za razvoj gospodarstva. Izrađen je na temelju Nacionalnog strateškog referentnog okvira, kojim su definirana prioritetna područja planirana za financiranje iz fondova EU. Osnovni prioritetni ciljevi navedenog Programa su: Razvoj i unaprjeđenje infrastrukture i povećanje atraktivnosti regija, Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva te Tehnička pomoć. Za realizaciju cilja Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva su predviđene dvije mjere i to: Razvoj poduzetničke klime i konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva, koje su u nadležnosti Ministarstva poduzetništva i obrta te mjere vezane za Istraživanje, razvoj i transfer tehnologije, koje su u nadležnosti Ministarstva. Za realizaciju, odnosno provedbu mjera u okviru Operativnog programa su planirana sredstva u ukupnom iznosu 223.615.126 EUR, od čega iz fondova EU u iznosu 187.779.595 EUR i nacionalne komponente u iznosu 35.835.531 EUR.

Za provedbu mjera Istraživanje, razvoj i transfer tehnologije, koje su u nadležnosti Ministarstva, planirana su sredstva u iznosu 65.895.389 EUR, od čega iz fondova EU u iznosu 56.173.409 EUR i nacionalne komponente u iznosu 9.721.980 EUR. Do konca 2013. iz fondova EU su izvršena plaćanja za realizaciju projekata u nadležnosti Ministarstva u iznosu 9.673.245 EUR ili 17,2 % raspoloživih sredstava.

Osim navedenog, rashodi u većem broju slučajeva nisu planirani na računima propisanim Računskim planom. Tako su na računu ostalih nespomenutih rashoda poslovanja planirane članarine za zajednički proračun EU u iznosu 86.569.950,00 kn, sredstva za financiranje znanstvenih projekata u iznosu 97.395.409,00 kn, te sredstva za nabavu helija i troškove životinja za pokuse u iznosu 975.000,00 kn. Na računu financijski rashodi su planirane subvencije kamata na stambene kredite u iznosu 21.951.798,00 kn, dok su na računu subvencije planirane potpore znanstveno-izdavačkoj djelatnosti za tiskanje znanstvenih knjiga i visokoškolskih udžbenika u iznosu 9.995.074,00 kn i potpore za izdavanje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti u iznosu 8.778.399,00 kn. Odredbom članka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio navedenog Pravilnika. Nadalje, odredbom članka 22. navedenog Pravilnika je određeno da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

S obzirom na značaj planiranja u sveukupnom proračunskom procesu, Državni ured za reviziju nalaže realnije planiranje rashoda. Budući da su za financiranje projekata u okviru Operativnog programa izvršena plaćanja iz fondova EU u visini 17,2 % raspoloživih sredstva, Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje žurnih aktivnosti za ugovaranje i provođenje projekata koji se financiraju iz fondova EU. Nalaže se planiranje pojedinih rashoda na za to propisanim računima Računskog plana.

- 1.2. *Ministarstvo obrazlaže da se kod planiranja sredstava potrebnih za rashode zaposlenih u osnovnim i srednjim školama moralo postupiti po Uputi za izradu prijedloga državnog proračuna za 2013., koju je dostavilo Ministarstvo financija na temelju Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2013.-2015., a prema kojoj je za 2013. (kao i prethodne godine) predviđeno smanjenje navedenih rashoda za određene postotke. Navodi da takav trend nije bilo realno očekivati s obzirom na važeće kolektivne ugovore koji su zaposlenima u sustavu osnovnog i srednjeg obrazovanja jamčili određena materijalna prava i to od dana kada su zaključeni, odnosno od 2011. do 2015. Nadalje navodi da su nakon otkazivanja granskih kolektivnih ugovora za zaposlene u obrazovanju (Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 27. prosinca 2013. o otkazivanju Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama i Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama) i prestankom njihova važenja dana 28. ožujka 2014. stvorene pretpostavke za određene uštede, koje se prvenstveno odnose na troškove prijevoza zaposlenika, a koje su vidljive tijekom 2014.*

Vezano uz planiranje sredstava iz fondova EU, Ministarstvo navodi da je državni proračuna za 2013. planiran u vrijeme dok Republika Hrvatska nije bila članica EU i nisu bile odobrene procedure pripreme i raspisivanja natječaja te procedure provedbe natječaja i ugovaranja kao ni provedba projekata u okviru korištenja Strukturnih instrumenata, koje je Ministarstvo počelo koristiti početkom srpnja 2013. Nadalje navodi da je sva natječajna dokumentaciju za tri poziva iz alokacije Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (Europski fond za regionalni razvoj) bila spremna za objavu u rujnu 2013., međutim, obrasci i procedure nisu bile službeno odobrene te se nisu mogli raspisati natječaji u to vrijeme. Prvi natječaji su objavljeni u prosincu 2013. te su zbog toga nastale uštede u proračunu s obzirom da su planirane prve isplate koncem 2013., međutim, ugovori su potpisani tek u ožujku i travnju 2014.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Revizijom su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na podatke iskazane u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima te popis imovine i obveza.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke uz financijske izvještaje. Bilješke ne sadrže obrazloženje odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na ostvarene u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Također ne sadrže podatke vezane za potencijalne obveze za sudske sporove u tijeku. Odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 32/11) je propisano da je u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih (iznad 10,0 %) odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Nadalje, Bilješke su pregled ostalih ugovornih odnosa, koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sudski sporovi koji su u tijeku i slično).

Ministarstvo ima ustrojenu evidenciju za dio potencijalnih obveza po sudskim sporovima koje su pokrenuli zaposlenici škola i fakulteta (obveze za troškove za posebne uvjete rada na fakultetima u iznosu 2.787.953,00 kn, troškove pedagoško-psihološkog obrazovanja u iznosu 924.000,00 kn, jubilarne nagrade u iznosu 349.378,00 kn). Prema obrazloženju, neke sudske sporove, vezane za nadoknadu troškova, pokrenuli su zaposlenici škola i fakulteta, a Ministarstvu nisu dostavljeni podaci o broju sporova i iznosu potencijalnih obveza. Također nije imenovan zaposlenik zadužen za praćenje sudskih sporova, a Državnoj riznici Ministarstva financija nisu dostavljeni podaci o iznosu potencijalnih obveza po sudskim sporovima. Radi praćenja i upravljanja potencijalnim obvezama, Ministarstvo financija je u prosincu 2013. uputilo proračunskim korisnicima na razini razdjela, zahtjev za imenovanje zaposlenika zaduženog za praćenje sporova iz nadležnosti korisnika, o čemu je trebalo obavijestiti Državnu riznicu Ministarstva financija do 31. prosinca 2013.

Također je zatraženo da proračunski korisnici ustroje izvanbilančnu evidenciju obveza po sudskim sporovima u tijeku sa stanjem na dan 31. prosinca 2013., te podatke dostave Državnoj riznici do 31. siječnja 2014. (uz obvezu polugodišnjeg i godišnjeg ažuriranja).

U izvanbilančnim evidencijama Ministarstva su evidentirane obveze prema Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (koje koncem 2013. iznose 64.691.412,00 kn), za kredit odobren Sveučilištu Mostar u 2006. u iznosu 183.700.468,00 kn (kredit iskorišten u razdoblju od 2006. do 2009. u iznosu 177.901.073,00 kn). Ugovor o navedenom kreditu je zaključen između Sveučilišta Mostar (korisnika kredita), Ministarstva (sudužnika) i Hrvatske banke za obnovu i razvitak. Obveze po navedenom kreditu (glavnica i kamate) se podmiruju iz državnog proračuna. Kamate su planirane na pozicijama Ministarstva i evidentirane u bilančnim evidencijama, dok su izdaci vezani za otplatu glavnice planiraju na pozicijama Ministarstva financija. U bilančnim evidencijama Ministarstva su evidentirana potraživanja od Sveučilišta Mostar u iznosu 145.558.624,00 kn za izvršene otplate glavnice i kamate iako ne postoji dokumentacija prema kojoj je Sveučilište Mostar preuzelo obveze i po kojim uvjetima prema Ministarstvu za otplaćenu glavnica i kamate po navedenom kreditu.

U poslovnim knjigama nisu evidentirani rashodi, odnosno obveze u iznosu 3.661.439,00 kn za naknade troškova za magisterij i doktorat te troškove poslijediplomskih i doktorskih studija, koje je Ministarstvo obvezno financirati na temelju odredbi članka 13. i članka 22. Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje (Narodne novine 142/10). Navedeno nije u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U okviru potraživanja iz državnog proračuna su evidentirana potraživanja od najamnina za stanove u iznosu 381.294,00 kn iako je Ministarstvo iz državnog proračuna za podmirenje troškova vezanih za navedene stanove utrošilo sredstva u iznosu većem od prihoda ostvarenih od najamnina (namjenskih prihoda). Naime, Ministarstvo je u 2013. ostvarilo namjenske prihode od najmnine u iznosu 290.213,00 kn, a iz državnog proračuna su za pokriće troškova (zaštitarske usluge, pričuvu, vodu, komunalnu naknadu) vezanih za stanove dane u najam povučena sredstva u iznosu 998.227,00 kn, što je za 708.014,00 kn više od prihoda ostvarenih od najamnina. S obzirom da su iz državnog proračuna u 2013. i ranijim godinama povučena sredstva za pokriće troškova vezanih za stanove dane u najam u iznosu većem od prihoda ostvarenih od najma, nema osnove za iskazivanje potraživanja iz državnog proračuna za prihode ostvarene od najma.

U izvanbilančnim evidencijama su evidentirana kapitalna ulaganja u opremu u iznosu 671.689,00 kn nabavljenu u okviru projekta Osiguranje grafičkih procesora kao resursa u području naprednog računarstva. Navedeni Projekt je provodilo Ministarstvo, a krajnji korisnik je Sveučilišni računski centar. Projekt je okončan, a odluka o prijenosu opreme u vrijednosti 671.689,00 kn je tijekom 2012. dostavljena Sveučilišnom računskom centru te je navedeni iznos trebalo isknjižiti iz izvanbilančnih evidencija. Također, u izvanbilančnim evidencijama su evidentirana potraživanja za novčana sredstva u iznosu 1.646.189,00 kn, koja je tijekom 1989. bivše Ministarstvo prosvjete uplatilo za kupnju stana.

S obzirom da je rješenjem Okružnog suda iz Maribora iz 2002. zaključen stečajni postupak nad trgovačkim društvom kojem je Ministarstvo uplatilo navedeni te ne postoji osnova za iskazivanje potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati Bilješke uz financijske izvještaje u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Također, nalaže u izvanbilančnim evidencijama evidentirati potencijalne obveze po sudskim sporovima. O obvezi evidentiranja potencijalnih obveza po sudskim sporovima je potrebno obavijestiti ostale proračunske korisnike razdjela Ministarstva kako bi se ustrojila cjelovita izvanbilančna evidencija na razini razdjela. Također, nalaže se imenovati zaposlenika zaduženog za praćenje sudskih sporova te obavijestiti Ministarstvo financija. Nalaže se regulirati odnose sa Sveučilištem Mostar vezano za preuzimanje obveza po otplati kredita. Nadalje, nalaže se evidentiranje poslovnih događaja uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela, odnosno priznavanje rashoda na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Također, nalaže se u zahtjevima za prijenos neutrošenih sredstava iz namjenskih prihoda, koji se doznavaču Ministarstvu financija, iskazati ukupne troškove koji se financiraju iz namjenskih prihoda te isknjižiti potraživanja iz državnog proračuna vezana za prihode od najamnina s obzirom da su iz državnog proračuna, za pokriće troškova vezanih za stanove, povučena sredstva u iznosu većem od ostvarenih namjenskih prihoda (najamnina). Državni ured za reviziju nalaže evidentirati odluku o prijenosu Projekta Sveučilišnom računskom centru te provesti ispravak vrijednosti potraživanja od trgovačkog društva nad kojim je okončan stečajni postupak tijekom 2002.

- Popis imovine i obveza

Odluka o popisu imovine i obveza je donesena u prosincu 2013. Istom odlukom su imenovana povjerenstva za popis te središnje povjerenstvo. Nakon obavljenog popisa, središnje povjerenstvo je objedinilo popisne liste i sastavilo izvješće o popisu te predložilo rashod zastarjele, uništene i neupotrebljive opreme i sitnog inventara.

Popis namještaja i opreme je obavljen elektronskim čitačem bar kodova-inventurnih brojeva, a na 16 popisanih mjesta je popisano 188 bar kodova koje nije moguće povezati s podacima iskazanim u poslovnim knjigama. Također, popisom nisu obuhvaćene obveze u iznosu 36.914.314,00 kn, koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama, a odnose se na 2013.

Na temelju prijedloga povjerenstva, radi neuporabljivosti, tehnološke zastarjelosti i neispravnosti, donesena je odluka o rashodu računalne i komunikacijske opreme, te uredskog namještaja nabavne vrijednosti u iznosu 134.553,00 kn, ispravka vrijednosti u iznosu 134.245,00 kn i sadašnje vrijednosti u iznosu 308,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2014.), odluka o rashodu nije provedena u poslovnim knjigama. Odredbama članaka 15. 16. i 17. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je, između ostalog, određeno da se popis imovine i obveza mora sastaviti na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste.

Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja te ga predati čelniku, koji na temelju izvještaja i popisnih lista odlučuje o načinu likvidacije utvrđenih manjkova, načinu knjiženja utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju sredstava, opreme i sitnog inventara te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjelovit popis imovine i obveza te uskladiti stanje iskazano u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Nalaže se pravodobno evidentirati rashod imovine na temelju odluke ministra.

- 2.2. *Vezano uz potraživanja iz državnog proračuna za namjenske prihode ostvarene od najma stanova, koja su evidentirana u iznosu 381.294,00 kn, Ministarstvo navodi da postoji osnova za njihovo evidentiranje na izvor 43 s obzirom da su to realni prihodi ostvareni od najamnina u 2013., a nisu utrošeni do konca 2013. za podmirenje namjenskih troškova (stanove u Borovju) te su preneseni u 2014.*
- 2.3. Državni ured za reviziju ostaje kod nalaza da ne postoji osnova za evidentiranje potraživanja iz državnog proračuna za neutrošena sredstva ostvarena od najma stanova jer su troškovi vezani za navedene stanove veći od ostvarenih prihoda. Naime, Ministarstvo je u 2013. ostvarilo namjenske prihode od najma stanovau iznosu 290.213,00 kn, a iz državnog proračuna su za pokriće troškova (zaštitarske usluge, pričuvu, vodu, komunalnu naknadu) vezanih za navedene stanove povučena sredstva u iznosu 998.227,00 kn, što je za 708.014,00 kn više od prihoda ostvarenih od najma. Također u ranijim razdobljima su troškovi vezani za navedene stanove bili veći od prihoda ostvarenih od najma.

3. Prihodi i primici

- 3.1. Ukupni prihodi i primici Ministarstva u užem smislu su planirani u iznosu 8.306.666.120,00 kn, a ostvareni u iznosu 8.393.811.874,00 kn, što je za 87.145.754,00 kn ili 1,0 % više od planiranih. Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 8.229.434.022,00 kn, prihode od imovine u iznosu 1.889,00 kn, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi te pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 294.170,00 kn, pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 75.397.107,00 kn, te primitke u iznosu 88.684.686,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene kod prihoda od najma stanova evidentiranih u okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te pristojbi po posebnim propisima i naknada.

- Prihodi od najamnina

Prihodi od najamnina su ostvareni u iznosu 290.213,00 kn. Odnose se na prihode ostvarene od najma stanova koje je Ministarstvo nabavilo u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka. Prema dostavljenim podacima, od ukupno 122 stana u najam je dano 80 stanova, dok su 22 stana prisilno useljena, a 20 stanova je prazno.

Rashodi vezani za navedene stanove u 2013. ostvareni u iznosu 998.227,00 kn (zaštitarke usluge u iznosu 438.000,00 kn, komunalne usluge u iznosu 254.046,00 kn, zajednička pričuva u iznosu 193.586,00 kn, električne energija u iznosu 112.595,00 kn) su za 708.014,00 kn veći od prihoda ostvarenih od najamnina.

Odlukama Povjerenstva Vlade Republike za upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske iz 2000. i 2004. Ministarstvu je dana suglasnost za provođenje natječaja za najma stanova za smještaj znanstvenih novaka te znanstvenih i stručnih osoba od važnosti za unapređenje sustava znanosti i visokog obrazovanja. Prema mjerilima i kriterijima Ministarstva za provođenje natječaja za dodjelu stanova, pravo na najam stana imaju osobe u suradničkim zvanjima zaposlene na radnim mjestima asistenta, višeg asistenta i znanstvenih novaka, ako oni i članovi njihovih domaćinstava nemaju na području grada Zagreb odgovarajući stan ili kuću u vlasništvu. Cijena najma je utvrđena u dvostrukom iznosu troškova pričuve.

Iz dostavljene dokumentacije je vidljivo da su ugovori o najma zaključeni na temelju natječaja provedenih u razdoblju od 200. do 2011. (najveći broj ugovora zaključen u 2000.), da su za određen broj stanova dodacima ugovora produživani rokovi najma, a da u većem broju slučajeva nisu zaključeni dodaci ugovora i da je istekao ugovoreni rok najma. Nadalje, Ministarstvo nije raskidalo ugovore o najmu u slučajevima utvrđenim ranije spomenutom Odlukom (ako najmoprimac ne plati najamninu u ugovorenom roku, ako realizira kredit uz subvenciju kamata, ako mu prestane radni odnos). Također, nije pokretalo sudske postupke za bespravno useljene stanove iako se veći dio režijskih troškova, koje podmiruje Ministarstvo, odnosi na bespravno useljene stanove. Dospjela potraživanja za najmnine su koncem 2013. evidentirana u iznosu 54.952,00 kn. S obzirom da nisu pravodobno poduzimane mjere naplate, za dio potraživanja je nastupila zastara. Povjerenstvo za popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2013. je predložilo otpis potraživanja za najam stanova za koje je nastupila zastara u ukupnom iznosu od 10.229,00 kn. Navedena potraživanja su zbog zastare isknjižena iz poslovnih knjiga iako najmoprimci i nadalje koriste stanove. S obzirom da najmoprimci stanova čija su potraživanja otpisana i nadalje koriste stanove Ministarstvo je trebalo poduzeti mjere naplate navedenih potraživanja. Nadalje, Ministarstvo nije na zakašnjela plaćanja obračunavalo zakonske zatezne kamate.

U tijeku su dogovori između Ministarstva i Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom o načinu upravljanja navedenim stanovima.

Državni ured za reviziju nalaže pravodobno poduzimati mjere naplate potraživanja, a na zakašnjela plaćanja obračunavati zatezne kamate. S obzirom da se iz sredstava državnog proračuna financira najveći dio troškova vezanih za stanove, nalaže se i nadalje poduzimati mjere s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom u cilju reguliranja upravljanja stanovima.

3.2. *Ministarstvo se nije očitovalo na ovu točku Nalaza.*

4. Rashodi

- 4.1. Rashodi Ministarstva su planirani u iznosu 8.306.666.120,00 kn, a ostvareni u iznosu 8.349.663.328,00 kn, što je za 42.997.208,00 kn ili 0,5 % više od plana. Više ostvareni rashodi financirani su primicima od zaduživanja koji nisu planirani.

Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 7.038.316.411,00 kn, materijalne rashode u iznosu 468.337.456,00 kn, financijske rashode u iznosu 22.843.785,00 kn, pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna u iznosu 405.619.536,00 kn, naknade građanima i kućanstvima u iznosu 22.327.057,00 kn, subvencije u iznosu 34.602.804,00 kn, ostale rashode u iznosu 199.414.220,00 kn te rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 158.202.059,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene kod financijskih rashoda te sredstava doznačenih Hrvatskoj zakladi za znanost evidentiranih u okviru ostalih rashoda.

- Financijski rashodi

Financijski rashodi su planirani u iznosu 22.556.763,00 kn, a ostvareni u iznosu 22.843.785,00 kn, što je za 287.022,00 kn ili 1,3 % više od plana. Vrijednosno značajniji se odnose na subvencije kamata na stambene kredite u iznosu 21.909.463,00 kn.

Iz sredstava državnog proračuna se subvencioniraju kamate na kredite zaposlenika sastavnica sveučilišta te javnih instituta. Krediti uz subvencije kamata su odobravani na temelju pravilnika sveučilišta donesenih u 2001. i 2007. i ugovora o kreditu zaključenih između sveučilišta, Ministarstva i poslovnih banaka u 2001. i 2007. U skladu s pravilnicima i ugovorima, Ministarstvo subvencionira kamate na kredite u visini 66,0 % ukupnog iznosa kamata. Prema pravilnicima, prestanak prava na subvenciju kamata nastupa u slučaju odlaska korisnika kredita iz sustava znanosti i visokog obrazovanja (prestanka radnog odnosa) te ukoliko korisnik kredita proda ili zamjeni stan/kuću prije roka otplate kredita i ne kupi drugu nekretninu iste ili veće stambene površine. U navedenim slučajevima, korisnik kredita je dužan u roku od 90 dana jednokratno vratiti Ministarstvu plaćene kamate koje su subvencionirane prema ugovoru o kreditu. Poslovne banke dostavljaju Ministarstvu mjesečne obračune kamata, odnosno obveze Ministarstva s temelja subvencije kamata. Obračuni sadrže preglede kamata po sveučilištima i zaposlenicima (korisnicima kredita). Sveučilišta, odnosno njegove sastavnice ne ovjeravaju navedene obračune te nije moguća kontrola obračuna. Naime, nije vidljivo je li je za neke korisnike kredita prestalo pravo subvencioniranja kamata (otišli iz sustava znanosti i visokog obrazovanja ili prodali nekretninu a nisu kupili drugu).

Iz navedenog proizlazi da Ministarstvo nije uspostavilo odgovarajući sustav kontrola kamata na stambene kredite koje se subvencioniraju iz sredstava državnog proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti učinkovit sustav kontrola subvencioniranih kamata.

- Ostali rashodi

Ostali rashodi su ostvareni u iznosu 199.414.220,00 kn. Vrijednosno najznačajniji se odnose na sredstva doznačena Hrvatskom olimpijskom odboru u iznosu 100.364.354,00 kn, Hrvatskoj zakladi za znanost u iznosu 40.000.000,00 kn i Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.666.740,00 kn.

Hrvatskoj zakladi za znanost (dalje u tekstu: Zaklada) su doznačena sredstva za financiranje znanstvenih projekata u iznosu 40.000.000,00 kn.

Zaklada je osnovana tijekom 2001. na temelju Zakona o Nacionalnoj zakladi za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 117/01). Osnivač je Republika Hrvatska s osnivačkim ulogom u iznosu 2.025.000,00 kn, uz obvezu povećanja osnivačkog uloga na iznos od 100.000.000,00 kn. Osnovana je s temeljnim ciljem osiguravanja gospodarskog razvoja i poticanja zapošljavanja, financiranjem programa koji će rezultirati inovacijama i patentima. Prvim izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnoj zakladi za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 45/09), između ostalog, izmijenjene su odredbe vezane za osnivački ulog te je utvrđeno da osnivački ulog (osnovna imovina) Zaklade iznosi 10.000.000,00 kn. Navedenim izmjenama je stavljena izvan snage odredba članka 111. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH i 46/07), kojom je bilo utvrđeno da se natječaj, prijava, vrednovanje, financiranje i kontrola znanstvenih projekata obavlja putem Ministarstva. Naime, prema izmjenama navedenog Zakona, poslovi vezani za raspisivanje natječaja za znanstvene projekte i programe, vrednovanje, nadzor i financiranje su preneseni na Zakladu. Zaklada nije preuzela navedene poslove, nego je Ministarstvo do srpnja 2013. doznacavalo institutima i visokoškolskim ustanovama sredstva za financiranje znanstvenih projekata (od siječnja do srpnja 2013. doznačeno 97.395.409,00 kn), iako su odredbe Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, prema kojima se financiranje znanstvenih projekata obavlja putem Ministarstva, stavljene izvan snage 18. travnja 2009. Navedena sredstva su doznacavana visokoškolskim ustanovama i institutima na temelju odluka Ministarstva, u skladu s dogovorom s institutima i visokoškolskim ustanovama za financiranje znanstvenih projekata ugovorenih u ranijem razdoblju. Drugim izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnoj zakladi za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 92/10), između ostalog, promijenjen je naziv Zaklade u Hrvatska zaklada za znanost. Trećim izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost (Narodne novine 78/12) je utvrđeno da Zaklada osigurava potpore temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima koja su od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku i to financiranjem znanstvenih projekata i istraživačkih stipendija. Nadalje je utvrđeno da Zaklada donosi odluke o potpori samostalno u skladu s općim aktima te načelima slobodne znanstvene djelatnosti i stvaralaštva. Također je utvrđeno da se Zaklada financira iz prihoda iz osnovne imovine (kamata na osnivački ulog i drugih prihoda od financijske imovine), prihodima iz državnog proračuna (na posebnoj proračunskoj poziciji), darovnica te dividende ukoliko odlukom Vlade Republike Hrvatske postane vlasnik dionica i udjela u trgovačkim društvima. Zakladom upravlja upravni odbor, koji ima sedam članova. Radi organizacije provedbe postupaka vrednovanja, pružanja administrativne podrške znanstvenim povjerenstvima, pripreme prijedloga upravnom odboru projekata za financiranje, vođenje administrativnih, stručnih i drugih poslova ustrojen je Ured Zaklade, čiji je rad organiziran u okviru odjela. Prema Uredbi o ustrojstvu Zaklade, uz izvršnog direktora je predviđeno 16 radnih mjesta (direktora odjela, asistenata, koordinatora, stručnih suradnika).

Zakladi su u 2013., s pozicije Ministarstva, doznacena sredstva u iznosu 40.000.000,00 kn za provođenje novih natječaja, odnosno financiranje projekata i programa na temelju novih natječaja.

Prema financijskim izvještajima Zaklade dostavljenim Ministarstvu, u 2013. su ostvareni prihodi u iznosu 41.126.003,00 kn, od čega 40.000.000,00 kn iz sredstva državnog proračuna za financiranje novih projekata, a 1.126.003,00 kn od kamata na deponirana sredstva ostvarena također iz državnog proračuna u ranijem razdoblju. Rashodi su ostvareni u iznosu 11.366.265,00 kn te je iskazan višak prihoda u iznosu 29.759.738,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda u iznosu 65.417.828,00 kn te je za naredno razdoblje raspoloživ višak prihoda u iznosu 95.177.566,00 kn. Stanje imovine koncem 2013. je iskazano u iznosu 95.485.873,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajnija odnosi na deponirana novčana sredstva u iznosu 89.009.470,00 kn i sredstva na žiro računu u iznosu 6.083.330,00 kn.

Iz navedenog je vidljivo da Zaklada u cijelosti ostvaruje prihode iz državnog proračuna, odnosno sredstava za financiranje znanstvenih projekata i kamata na deponirana sredstva, koja su također ostvarena iz državnog proračuna (osnivački ulog i netrošena sredstva za znanstvene projekte), da sredstva nisu utrošena za financiranje projekata i programa za što su joj doznačena i kako je utvrđeno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, nego je najveći dio sredstava deponiran na računu kod poslovne banke. Dio sredstava doznačen za programe i projekte je utrošen za troškove poslovanja Zaklade (plaće zaposlenih, naknade članovima upravnog odbora i ostale troškove), jer prihodi ostvareni od imovine Zaklade (kamate na osnivački ulog od 10.000.000,00 kn) nisu dostatni za pokriće troškova poslovanja, a proračunom za navedene namjene nisu planirana sredstva, te su korištena sredstva doznačena za financiranje znanstvenih projekata. Također, imovina Zaklade nije dostatna za trajno ispunjavanje svrhe osnivanja, što nije u skladu s odredbom članka 6. Zakona o zakladama i fondacijama (Narodne novine 36/95 i 64/01), kojom je propisano da je osnivanje zaklada dopušteno ako je imovina zaklade dostatna za trajno ispunjavanje svrhe zaklade. Nadalje, iako je Zaklada osnovana 2001., osnovni ciljevi osnivanja, odnosno gospodarski razvoj i poticanje zapošljavanja, financiranjem programa koji će rezultirati inovacijama i patentima nisu ostvareni.

S obzirom da su sredstva od imovine Zaklade nedostatna za financiranje troškova poslovanja Zaklade te se navedeni troškovi najvećim dijelom financiraju iz sredstava doznačenih za financiranje znanstvenih projekata, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti mjere u cilju reguliranja načina financiranja troškova poslovanja Zaklade. Nalaže se racionalno korištenje proračunskih sredstava, odnosno povlačenje sredstava iz državnog proračuna nakon što su stvoreni preduvjeti za njihovo trošenje.

- Nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava

U okviru razdjela Ministarstva su planirana sredstva u iznosu 11.942.074.043,00 kn, od čega za Ministarstvo u užem smislu u iznosu 8.306.666.120,00 kn, sveučilišta i veleučilišta u iznosu 2.814.789.266,00 kn, javne institute u iznosu 332.356.288,00 kn, Poslovno inovacijsku agenciju Republike Hrvatske-Bicro u iznosu 17.736.840,00 kn, Državni zavod za intelektualno vlasništvo u iznosu 14.917.853,00 kn te agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu u iznosu 455.607.676,00 kn. Najveći dio sredstava s pozicija Ministarstva u užem smislu doznačen je proračunskim korisnicima. Tako su s pozicija Ministarstva u užem smislu doznačena osnovnim i srednjim školama sredstva u iznosu 7.273.228.733,00 kn ili 87,6 % ukupnih rashoda Ministarstva u užem smislu.

Nadalje, s pozicija Ministarstva u užem smislu su doznačena sredstva Hrvatskom olimpijskom odboru u iznosu 100.364.354,00 kn, Hrvatskoj zakladi za znanost u iznosu 40.000.000,00 kn, Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.666.734,00 kn i Hrvatskom športskom savezu u iznosu 9.404.788,00 kn.

Zaposlenici unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva, koji su zaduženi za pojedina područja, obavljaju kontrolu trošenja proračunskih sredstava na temelju dostavljenih izvješća o utrošenim sredstvima i realizaciji programa i projekata te druge dostavljene dokumentacije, međutim izravni nadzor trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva doznačavaju u okviru razdjela Ministarstva se provodi u manjem broju slučajeva.

S obzirom na rizike u poslovanju koji proizlaze iz značaja, djelatnosti te velikog broja proračunskih korisnika niže razine, kojima se u okviru Ministarstva planiraju i doznačavaju sredstva, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti na organiziranju izravnog nadzora korištenja proračunskih sredstava kod korisnika niže razine.

- 4.2. *Vežano uz nalog Državnog ureda za reviziju da je potrebno uspostaviti sustav kontrola kamata koje se subvencioniraju iz sredstava državnog proračuna, Ministarstvo obrazlaže da je u tijeku dovršenje tehnički naprednije kontrole svih zaposlenika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja korištenjem COP sustava te putem Registra zaposlenika u javnom i državnom sektoru. Navodi da su od banaka zatražili elektronički obradivu dostavu podataka o korisnicima kredita, a koji će se kontrolirati kroz COP ili Registar. Ističe da je to kvalitetniji način provjere korisnika kredita. Nadalje navodi da ovisno o godinama zaključenja ugovora i Pravilnika, sveučilišta i Agencija za znanost i visoko obrazovanje imaju propisanu obvezu da u slučaju prestanka radnog odnosa korisnika kredita, a prije isteka otplate kredita, obavijeste banku kako bi se proveo postupak komercijalizacije. Ukoliko korisniku kredita prestane radni odnos na jednom visokom učilištu, institutu, visokoj školi ili veleučilištu, a nastavi se bez prekida u nekoj drugoj ustanovi unutar sustava znanosti i visokog obrazovanja, ne dolazi do komercijalizacije kredita. Nadalje navodi da sveučilišta nisu dužna voditi evidenciju gdje je zaposlenik prešao unutar sustava znanosti i visokog obrazovanja, te slanje računa na ovjeru sveučilištima ne bi donijelo željeni učinak. Ističe da su pojedini krediti izraženi u stranim valutama te se obračun obavlja na temelju tečajne liste na dan plaćanja kamata te bi slanje računa na ovjeru sveučilištima onemogućilo pravovremeno plaćanje subvencioniranih kamata, što bi rezultiralo obračunavanjem zateznih kamata.*
- Vežano uz financiranje Hrvatske zaklade za znanost Ministarstvo navodi da je postojeći financijski model pomno razrađen i očekuje se da Zaklada u narednom razdoblju u cijelosti preuzme sva prava i ispuni sve svoje obveze, sukladno zakonskim odredbama i postojećem modelu financiranja.*
- Vežano uz prijedlog Državnog ureda za reviziju da se poduzmu aktivnosti na organiziranju izravnog nadzora korištenja proračunskih sredstava kod korisnika niže razine, Ministarstvo navod da je u 2013. provedeno osam upravnih nadzora u okviru kojih je izvršen i nadzor financijskog poslovanja korisnika niže razine iz čega nedvojbeno proizlazi da je proveden i nadzor korištenja proračunskih sredstava. Nadalje navodi da je temeljem nalaza proizašlih iz navedenih nadzora pokrenuto više prekršajnih i kaznenih postupaka protiv odgovornih osoba. Ističe da se kontroliraju svi pristigli zahtjevi škola za financijskim sredstvima, koja su školama potrebna za isplatu plaća.*

Provjerava se jesu li koeficijenti u skladu s važećom Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama te se školama odobravaju sredstva sukladno obavljenoj kontroli. Također, obavlja se kontrola novog zapošljavanja na način da se provjerava je li škola za novog zaposlenika prethodno dobila suglasnost za radno mjesto, a u slučaju da nije dobila suglasnost školi se ne odobravaju sredstva za plaću. Nadalje, kontrolira se je li zaposlenici imaju položen stručni ispit o čemu ovisi i njihov koeficijent za obračun plaće (kontrola se provodi traženjem odgovarajuće dokumentacije). Kontroliraju se razni dodaci na plaću te je li broj prekovremenih sati zaposlenika u zakonom propisanom okviru. Također, kontroliraju se zahtjevi školskih ustanova za sredstvima za isplatu jubilarnih nagrada, odnosno uvidom u određenu dokumentaciju kontrolira se je li zaposlenik ostvaruje pravo na jubilarnu nagradu te razne vrste pomoći, dar za djecu, regres i drugo. Ističe da se posebna pažnja posvećuje kontroli svih vrsta otpremnina gdje se uvidom u određenu dokumentaciju koju dostavljaju škole provjerava ostvaruje li zaposlenik pravo na otpremninu i je li ista dobro obračunana od strane škole. Potrebna sredstva za isplatu naknada se odobravaju nakon provedenih kontrola od strane savjetnika u Službi. Navodi da se sve to radi uz nedostatan broj zaposlenika. Ističe da samo četiri savjetnika kontroliraju plaće i druga materijalna prava za sustav od 1 332 škole s oko 70 000 zaposlenih te pored toga odgovaraju na usmene i pisane upite škola, zaposlenika i drugih ministarstava. Navodi da se ne odobri približno četvrtina zahtjeva školskih ustanova, jer se u postupku kontrole utvrdi da zaposlenik ne ostvaruje određeno pravo. Bez navedenih kontrola šteta po državni proračun mjerila bi se u više desetaka milijuna kuna. Nadalje navodi da se do sada nije mogao kontrolirati obračun plaća na razini zaposlenika, jer Ministarstvo nije imalo uvid u plaću svakog pojedinog zaposlenika (te su se kontrole povremeno i po potrebi provodile, ali na način da Ministarstvo traži platnu listu od škole u kojoj zaposlenik radi). Međutim, sada kada je sustav obrazovanja prešao na centralni obračun plaća-COP (u srpnju 2014.g) i kada Ministarstvo ima mogućnost uvida u obračun plaće svakog pojedinog zaposlenika, navedena kontrola će u postati učinkovitija. Ističe da Služba postupa po svakom dobivenom nalazu Samostalnog sektora za inspekcijski nadzor, a jednako tako i upućuje prijedlog za postupanje Samostalnom sektoru za inspekcijski nadzor i Samostalnom sektoru za pravne poslove, kada se u nekoj školi otkriju nepravilnosti koje za posljedicu imaju pogrešan obračun plaća i naknada. Primjer za navedeno su škole protiv čijih je ravnatelja pokrenut kazneni postupak zbog zlouporabe položaja i škole od kojih je zatražen povrat nenamjenski utrošenih sredstava u državni proračun.

- 4.3. S obzirom da sredstva od imovine Zaklade nisu dostatna za financiranje troškova vezanih za poslovanje Zaklade, a proračunom za 2013. i 2014. nisu planirana ni osigurana sredstva za navedene namjene te se najveći dio troškova financira iz sredstava koje se s pozicija Ministarstva doznaju Zakladi za financiranje znanstvenih projekata, Državni ured za reviziju ostaje kod naloga da je potrebno poduzeti mjere u cilju reguliranja načina financiranja troškova poslovanja Zaklade.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2013. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2012., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na planiranje rashoda za plaće, naknade za prijevoz i sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika srednjih škola te kontrolu obračuna plaća u osnovnim i srednjim školama ponovljene su i u 2013.
  - Financijskim planom nisu planirana dostatna sredstva za pojedine rashode. Primici od zaduživanja, koji su ostvareni u iznosu 88.684.686,00 kn, nisu planirani. (točka 1. Nalaza)
  - Potraživanja iskazana u poslovnim knjigama u iznosu u iznosu 381.294,00 kn nisu realna, jer nema osnove za njihovo iskazivanje. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirani rashodi i obveze koje se odnose na 2013. u iznosu 3.661.439,00 kn. Popis imovine i obveza nije cjelovit te nije usklađeno stanje iskazano u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem. (točka 2. Nalaza)
  - Ministarstvo je u ranijem razdoblju nabavilo 122 stana za potrebe znanstvenih novaka. U najam je dano 80 stanova, dok su 22 stana prisilno useljena, a 20 stanovase ne koristi. Rashodi vezani uz navedene stanove u 2013. su ostvareni u iznosu 998.227,00 kn i za 708.014,00 kn su veći od prihoda ostvarenih od najma. Za veći dio stanova je istekao ugovoreni rok najma. Ministarstvo nije raskidalo ugovore o najmu u slučajevima utvrđenim Odlukom o postupku, mjerilima i kriterijima za provođenje natječaja za dodjelu stanova u najam iz ožujka 2011. (ako najmoprimac ne plati najamninu u ugovorenom roku, ako realizira kredit uz subvenciju kamata, ako mu prestane radni odnos). Također, nije pokretalo sudske postupke za bespravno useljene stanove iako se veći dio režijskih troškova, koje plaća Ministarstvo, odnosi na bespravno useljene stanove. Na zakašnjela plaćanja nisu obračunavane zatezne kamate. (točka 3. Nalaza)
  - U okviru proračuna Ministarstva u užem smislu se planiraju i plaćaju subvencionirani iznosi kamata (66,6 % kamata) za stambene kredite zaposlenika u visokoškolskim ustanovama i javnim institutima. Tijekom 2013. su subvencionirane kamate u iznosu 21.909.463,00 kn, na temelju mjesečnih obračuna dostavljenih od poslovnih banaka.

Obračuni sadrže preglede subvencioniranog iznosa kamata po sveučilištima i zaposlenicima (korisnicima kredita), međutim sveučilišta, odnosno njihove sastavnice ne ovjeravaju navedene obračune te nije moguća kontrola obračuna odnosno nije vidljivo je li za neke korisnike kredita prestalo pravo subvencioniranja kamata utvrđeno pravilnicima (otišli iz sustava znanosti i visokog obrazovanja ili prodali nekretninu, a nisu kupili drugu). (točka 4. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove, koji se odnose na sustav obrazovanja, znanosti i sporta te razvitak znanstvene i tehnologijske djelatnosti, razvitak znanosti i primjenu znanstvenih dostignuća u pojedinim područjima, razvoj i unaprjeđenje sporta i tjelesne kulture, financiranje sportskih programa i razvoja sporta te druge poslove iz nadležnosti. U državnom proračunu, u okviru razdjela Ministarstva, planirana su sredstva za Ministarstvo u užem smislu, sveučilišta i veleučilišta, javne institute, Poslovno inovacijsku agenciju Republike Hrvatske-Bicro, Državni zavod za intelektualno vlasništvo te agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu. Tijekom 2013., Ministarstvo u užem smislu je provodilo 133 aktivnosti u okviru devet programa. Osnovni ciljevi programa su održiva kvaliteta odgojno-obrazovnog sustava, razvoj znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja te održiva kvaliteta sustava sporta. Koncem 2013. u Ministarstvu su bila 342 zaposlenika, a u inozemstvu 83, što je ukupno 425 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 11. lipnja 2014. je bio doc. dr. sc. Željko Jovanović, a od 18. lipnja 2014. je prof. dr. sc. Vedran Mornar. U 2013. su ostvareni prihodi i primici Ministarstva u užem smislu u iznosu 8.393.811.874,00 kn, rashodi u iznosu 8.349.663.328,00 kn te višak prihoda u iznosu 44.148.546,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 7.038.316.411,00 kn ili 84,3 % ukupnih rashoda, materijalne rashode u iznosu 468.337.456,00 kn ili 5,6 % ukupnih rashoda te dane pomoći u iznosu 405.619.536,00 kn ili 4,9 % ukupnih rashoda. Potraživanja su koncem 2013. iznosila 209.825.465,00 kn, a vrijednosno najznačajnija u iznosu 145.558.624,00 kn se odnose na potraživanja od Sveučilišta Mostar za plaćene kamate i otplatu glavnice po kreditu koji je iskoristilo Sveučilište Mostar za kapitalna ulaganja te potraživanja iz državnog proračuna za neutrošena sredstva prihoda ostvarenih od igara na sreću u iznosu 48.262.032,00 kn i potraživanja za naknade za bolovanja i ozljede na radu u iznosu 14.868.328,00 kn. Ukupne obveze su iznosile 2.162.450.775,00 kn, od čega se na dugoročne obveze po kreditima odnosi 1.510.219.065,00 kn, obveze za zaposlene (plaće za prosinac 2013.) 607.697.941,00 kn, obveze za materijalne rashode 42.800.628,00 kn i obveze za nabavu nefinancijske imovine 1.733.141,00 kn. Obveze po kreditima se odnose na obveze po ugovorima o kreditima zaključenim između poslovnih banaka, pet sveučilišta (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišta u Splitu, Sveučilišta u Rijeci, Sveučilišta u Dubrovniku, te Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku) i Studentskog centra Zagreb tijekom 2003. u iznosu 1.120.976.387,00 kn te obveze po kreditima zaključenim u 2007. između poslovnih banaka, pet sveučilišta i Ministarstva u iznosu 389.242.678,00 kn. Na temelju ugovora zaključenih u 2003., ugovoreni su krediti u ukupnom iznosu od 1.684.886.578,00 kn, koliko je i iskorišteno. Od ugovorenih kredita u 2007. u ukupnom iznosu od 1.396.043.375,00 kn, do konca 2013. je iskorišteno 1.259.779.062,00 kn, od čega u 2013. u iznosu 88.684.686,00 kn. Neiskorištena sredstva (Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku) koncem 2013. su iznosila 136.264.313,00 kn.

Planirana vrijednost nabave za 2013. je iznosila 80.065.787,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Prema Izvješću o javnoj nabavi u 2013. je zaključeno 20 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 132.416.885,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Nabava roba, radova i usluga čija je nabavna vrijednost do 70.000,00 kn je iznosila 5.683.760,00 kn. Na temelju okvirnih sporazuma, tijekom 2013. je zaključeno osam ugovora o nabavi u vrijednosti 10.538.526,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Rješenjem Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave poništen je jedan postupak nabave zbog propusta u natječajnoj dokumentaciji. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na nepostupanje prema nalozima prethodne revizije, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode i primitke, te rashode, dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.